

ԻՄԲԵՐՐԱԿԱՆ**ՏԱՐԻՆ ՈՐ ԱՆՑԱԻ**

Հակառակ օրերու հասկնալի դժուարութեանց և պատերազմի ստեղծած դժնդակ պայմաններուն, անայլալ շարունակուեցաւ Ս. Աթոռոյ Կրօնական, Կրթական եւ Տնտեսական կեանքը։ Զշիջեցաւ ոչ մին այն կանթեղներէն՝ զորս մեր երջանիկ նախնեաց շերմեռանդութիւնը վառած ու դրած է սնօրինական սրբատեղեաց մեր իրաւունքներուն վերեւ, և որոնց հսկող և լուսարար կը կենայ Սրբոց Յակոբեանց զինուորեալ Միաբանութիւնը։ Հանապազօրեայ պաշտամունք, Ս. Պատարագ, և տօնական հանդիսութիւնք, կատարուեցան անխափան։ Եւ այս բոլորը ոչ միայն Ս. Աթոռոյ անմիջական շրջանակէն ներս, այլ նաև ի Յոպպէ, յԱմման և ի Հայֆա, ուր Ս. Աթոռը ներկայացնող հոգևորականները իրենց լաւագոյնը կը փորձեն, լեցնելու համար վերոյիշեալ վայրերու մեր ժողովուրդի կրօնական պէտքը։

Կրթական կեանքը նոյնպէս ընթացաւ կանոնաւորութեամբ։ Ժառ. Վարժարանն ու Ընծայարանը բոլորեցին իրենց շրջանը։ Ոչինչ կրնայ լինել անշուշտ կատարեալ, զո՞հ պէտք է ըլլանք որ վարժարանը կը քալէ միշտ դէպի իր նպատակը, թէ՛ ոտն առ ոտն, բայց անսայթաք։

Ներկայ տարեշրջանին սկիզբը, ժառանգաւորաց ընդհանուր թիւն էր 20, Գ և Դ դասարաններու վրայ բաշխուած, իսկ Ընծայարանը ունէր 10 աշակերտներ երեք դասարաններու վրայ բաժնուած։ Ներկայիս ժառանգաւորացը ունի երկու դասարան 12 աշակերտներով և Ընծայարանը երեք դասարան 7 ուսանողներով։ Ժառանգաւորաց Վարժարանէն ներս աշակերտներու այս զգալի պակասը արդիւնք է երեք տարիներէ ի վեր, պատերազմի պատճառով, նոր աշակերտներ չընդունուելուն։ Այս տարի առաջարկութեամբ տեսչութեան, և հաւանութեամբ Տնօրէն Ժողովին և Ս. Պատրիարք Հօր, նախատեսուած է ընդունուելութիւնը առնուազն 20 աշակերտներու և ըստ այնմ եղած են պատրաստութիւնները։

Ս. Աթոռոյ Ընծայարանը արդէն ունի իրենց ուսումնական շրջանը աւարտած երկու դասարաններ, եթէ Տէրը կամենայ շուտով պիտի օրհնուի անոնց ալ հոգևոր պսակը։

Մեր հոգևոր դպրանոցէն դուրս, Ս. Թարգմանչաց Վարժարանը ևս ունեցաւ անցնող տարուան ընթացքին կրթական փայլուն արդիւնք։ Մասկունք և պատանիք, երկու սեռէ, աւելի քան 750 աշակերտներ։ Ծնորդիւ Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի Տեսչին և Ս. Աթոռոյ Վարչութեան, վարժարանը այժմ աւելի հոգածութեան առարկայ է և ինքնաբաւ գրեթէ։ Ասկէ գաւ, իրենց կրթական շրջանը յաշոյղութեամբ բոլորեցին նոյնպէս Ս. Աթոռոյ թեմական շրջանակին պատկանող միւս վայրերէն Յոպպէ, Հայֆա, Ամման, Բէսէյֆա, Աթ-

լիթ : Առաջին երկուքը ունին իրենց Նախակրթարաններն ու Մանկապարտէզները, մին 350 և միւս 250 աշակերտներով, իսկ միւսները կրթական ընտելաբաններն են լոկ, ազգային ոգիի և կենդանութեան շունչ փչելով հայ կեանքով դեռ նոր կենդանաւորուած նորաբողբոյլ այդ գաղութներու մէջ :

Ս. Աթոռիս տպարանը թէ և յամրնթաց բայց կը գործէ անդուլ, բացի Սիոնէն և Օրացոյցէն, անցնող տարուան ընթացքին տպագրուեցան, հակառակ թուղթի և այլ պիտոյից սղութեան, կարգ մը արժէքաւոր հատորներ :

Կիւպէնկեան Մատենադարանի հայագիտական բաժնի ցուցակը գիտական նոր գրութեամբ դասաւորուեցաւ, չնորհիւ Մատենադարանի Տեսչին աննուաճ ջանքերուն . իսկ եւրոպական բաժնի ցուցակը աւարտած էր արդէն տարիներ առաջ : Զեռագրաց Մատենադարանի հսկողութիւնը կը կատարուի ըստ նախնոյն : Զենք յիշեր «Քրքոց Թարգմանչաց — Դուրեան» Մրցանակաբաշխութիւնը, որ չներկայացուած գործերու պատճառաւ պատերազմի սկիզբէն ի վեր կը սպասէ :

Վարչակամ եւ Ելմսակամ վիճակնիս, իբրեւ շարունակութիւնը անցնող տարեշրջանի, եղաւ լաւ ամէն մասամբ : Վերջացող ելմտական տարին աւելի քան զոհացուցիչ եղաւ, որովհետեւ շատ մը տարիներէ ի վեր սովորական դարձած բացին տեղ այս տարի կը փակենք մեր հաշիւները Լ. Պ. 3846.609 տաւրեկան արդեանց առաւելութեամբ, և այն պատերազմական աննպաստ պայմաններու տակ :

Տնօրէն Ժողովը, միշտ շոգեպինդ լծուած իր գործին, ունեցաւ օգտաշատ գործունէութիւն, հակառակ դժնդակ պայմաններու պարտադրանքին, վարելով թէ՛ Հաստատութեան հոգևորական, վարչական և մտաւորական, և թէ՛ մեր թեմական շրջանակին կրօնական ու վարչական գործերը :

Ս. Աթոռոյ հանրային և ժողովրդական կեանքը՝ հանդէպ իշխանութեանց և մերագնէից, իր ընթացքը կատարեց բարւոք պայմաններու մէջ : Մեր յարաբերութիւնները Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ միւս նուիրապետութեանց հետ (Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութիւն, Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութիւն և Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւն) եղան սրտազին որքան համբերաշխ, մեր Եկեղեցւոյ ընդհանուր շահերու հոգածու ոգիով : Գոհունակութեամբ ընդունած ենք ազգընտիր տեղակալի արտասահմանի հայութեան ուղղեալ Կոչը և մարտնչող Հայաստանի զրկած մեր պատրիարքական թեմին մէջ հանգանակուած 2000 ոսկին : Մեծ հրճուանքով ընդունած ենք Նորին Ամենապատուութեան կողմէ տարւոյս վերջերը զրկուած Ս. Էլմիածնի 1944ի Օրացոյցը 100 օրինակ և Մայր Աթոռոյ Էլմիածնի պաշտօնաթերթը 30 օրինակ վաճառելու ի նպաստ Ս. Էլմիածնի տպարանին :

Երբ կը տպուէին այս տողերը, ընդունեցինք սպասուած այցելութիւնը Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան ազգընտիր տեղակալի զոյգ պատուիրակներուն, Բրոֆ. Աշոտ Աբրահամեանի և իր քարտուղարը Պ. Անուշաւան Տէր-Գրիգորեանի, անոնց անձին մէջ պատուելով Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան և Մայր Հայրենիքի պաշտելի խորհուրդը :

Մեր յարաբերութիւնները տեղական կառավարութեան, օտար պատրիարքներու, Եկեղեցիներու և Միաբանութեանց, ոչ-քրիստոնեայ հասարակութեանց կրօնական իշխանութեանց և հիւպատոսութեանց և ամէն ազգաց երեւել-

եաց հետ շարունակուեցան, ըստ առաջնոյն, օրինաւորութեան և պատշաճութեան սահմաններուն մէջ:

Գալով մեր պիւտճէի և պարտքի խնդրոյն, որոնց համար վստահ ենք թէ ամբողջ Միւլուքը ակնկառոյց է մեզի, ուրախ ենք յայտնելու թէ հակառակ տարիներու ձախտոտ բերուիներուն, ինչպէս յիշեցինք, հաւասարակշիռ վիճակի մէջ է մեր այս տարուան տնտեսութիւնը արդեանց շօշափելի առաւելութեամբ, ոչ միայն քաց չունինք, այլ պարտքի բաժինէն ալ կատարած ենք 3000 ոսկիի շիջում մը:

Ահա՛ տարուան մը պատկերը իր ընդհանուր և սեղմ գիծերուն մէջ: Կրօնական, կրթական և եկամտական այս պատկերի ետին՝ կը ցաւինք ըսելու որ պահ մը գոյութիւն առաւ ուրուստուրը տրտում, ցաւառիթ վիճակներու: Կ'ակնարկենք Միւլաքանութեան միջև ստեղծուած բուռն բախումներուն, որոնք յանգեցան ծանօթ, աւելի քան տխուր արդիւնքներու: Այս մասին չենք ուզեր աւելին ըսել, քանի որ մեր նախորդ թիւերուն մէջ անոնց շուրջ իրական ու հիմնականը տուեր ենք առանց վերապահութեան: Պահ մը դարաւոր այս Աթոռը խռովելու բնոյթ պարզող ելոյթը ունեցաւ ծանօթ արձագանգներ, Միւլաքանական անմիջական շրջանակէն ալ դուրս, յուզելու չափ Մամուլն ու հասարակաց կարծիքը: Վստահ ենք որ շատ մօտիկէն իրողութիւնները ճանչցող և վերլուծող ազգայինները այդ ելոյթը որակելու համար տարակարծիք պիտի չըլլան իրենց խզճմտանքին մէջ: Չենք դատեր, ոչ թէ Աւետարանի պատգամին պէս չդատուելու համար, այլ վստահի աշխարհի արդարութիւնը իր խօսքը ունեցաւ հասկըցնելու համար ելոյթը սարքողներուն պարտքի և իրաւունքի տարրական ըմբռնողութիւնը: Մամուլի և հանրային կարծիքին մէջ այսքան պարզ իրողութեան առջև երևան եկած այս երկուութիւնն է որ մեր ցաւը ըրաւ աւելի խորունկ:

Մենք խոր համոզում ունինք թէ պարտքի զգացումը, բարեկամեցողութիւնը, եկեղեցականի հոգեկան խոնարհութիւնը բաւ էին այս ամէնը իր արմատին մէջ իսկ չորցնելու: Եղբայրներ էինք, եղբայրներ ենք և եղբայրներ կը մնանք: Անհամաձայնութիւնը պէտք չէր անցնէր մեր ծանր սահմաններէն, դառնալու համար սեպհականութիւնը ուրիշներու:

Տարին որ կը փակենք, մեզի կը թելադրէ այս մտածումները, ինչպէս նաև հաստատ համոզումը թէ այս ամէնը կը դառնան դատ մը փրկարար, որ պէտքի փոքը խնդիրներ չվերածուին ազգին խզճմտանքը արեւոծող մտահոգութիւններու:

Տա՛յր երկինք որ Ս. Աթոռոյս համար նոր սկսող այս տարեշրջանը խաղաղ, շինիչ և բարգաւաճ կեանքի մը բոլորումովը մխիթարութեան և հոգևոր կազդուրումի թուական մը ըլլար. ազօթենք ի խրոց սրտի որ Աջն ամենակալին այդ ուզողութեամբ առաջնորդէ զմեզ բոլորս ի գործս բարիս, ամէն:

ԽՄԲ,

